

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

PLAÇA DEL POBLE

La urgència de les llibertats

Protegir la salut i restablir la Constitució

Ara fa un mes, el 17 d'abril, el diari francès *Libération* publicava una tribuna –*L'urgence des libertés*– que signaven nombrosos professors universitaris de dret públic, el primer dels quals Dominique Rousseau, professor a la Sorbonne i president del Tribunal Constitucional d'Andorra. També hi ha la presidenta del Sindicat de la Magistrature de França, Katia Dubeil, i diversos advocats, entre els quals Henri Leclerc, president honorari de la Lliga dels Drets de l'Home. I també Marc Carrillo, professor a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, que fou assessor del procés constituent andorrà, i Xavier Arbós, professor de Dret constitucional de la Universitat de Barcelona.

La tribuna planteja una qüestió de plena actualitat a Andorra: protegir el cos social d'un país no és només una qüestió sanitària.

Efectivament tot el que els governs –el francès, l'espanyol i l'andorrà entre altres– han estat fent fins ara en aquesta crisi planteja diverses qüestions constitucionals perquè, com diuen els signants de la tribuna, el pas “de l'estat ordinari de les coses” als estats d'emergència, d'urgència o d'alarma, segons els països, “s'ha fet al costat del dret”.

I bona prova és que després s'han votat lleis per intentar convalidar retroactivament decisions administratives adoptades a partir del 12 de març i fonamentar legalment les que posteriorment les desenvolupin.

Una primera qüestió és el gruix de les competències cedides o transferides a l'executiu: exercici de les llibertats, ensenyament, règim de propietat, procediment penal, dret laboral... Comptat i debatut suposa gairebé tot l'àmbit legislatiu exercit sense control del Consell General.

Una segona qüestió és el paper extraordinari, exorbitant, que s'ha donat als assessors científics. Quan les mesures adoptades sota l'empara científica

Rousseau qüestiona el paper exorbitant que s'ha donat als assessors científics

El Consell ha estat informat i prou, amb les decisions preses i en curs d'aplicació

eren d'una naturalesa que suposava un menyscapse a les llibertats constitucionals, hauria estat lògic preveure una codecisió amb la Comissió Permanent o la Junta de presidents del Consell General. Però el Consell General no solament no hi ha estat associat *abans de*, sinó que ha estat bandejat al paper d'institució *informada, després de*, és a dir, amb les decisions ja preses i en curs d'aplicació.

Contràriament al que hem sentit dir –i repetir– al minis-

tre de Salut i al ministre portaveu totes aquestes setmanes, el dret a la protecció de la salut no preval els altres drets ni menys encara pot ser invocat per a menystenir les garanties dels drets i llibertats garantits en la Constitució.

Protegir la salut no és solament una qüestió sanitària. També és una qüestió jurídica, perquè el que fa d'Andorra una comunitat nacional organitzada en un Estat de dret democràtic i social és l'adhesió ciutadana, de les persones, a un patrimoni comú de drets i llibertats.

Davant una urgència sanitària de tal gruix hi havia una lògica inicial que el Govern adoptés decisions excepcionals i urgents.

La ciutadania i els consellers generals elegits ho van entendre. Tots ens vam avenir als constreyniments que imposava la situació, sense precedents, a l'article 21 de la Constitució que reconeix el dret a circular lliurement pel territori nacional i a entrar i sortir del país.

La por de la contaminació, molt sensible en la societat, no es pot compensar amb un excés de mesures autoritàries. Ho va explicar clarament el company Víctor Naudi en una tribuna al *Diari d'Andorra* el 6 de maig.

Correspon doncs als consellers generals examinar i revisar les disposicions que planteja el Govern amb vigilància i discerniment. I adreçar-se en cas de dubte al Tribunal Constitucional, que és el protector dels nostres drets fonamentals i el garant de la Constitució.